

ÇİN HALK CUMHURİYETİ
ÜLKE RAPORU
(Otomotiv Sektörü Açısından)

ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
ARGE ŞUBESİ

KASIM, 2019

İÇİNDEKİLER

1. GENEL EKONOMİK DURUM	3
2. ÇİN HALK CUMHURİYETİNİN DIŞ TİCARETİ	5
3. TÜRKİYE İLE TİCARET	12
4.ÇİN HALK CUMHURİYETİ’NİN OTOMOTİV SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ ...	14
5.İŞ ADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR.....	17
KAYNAKLAR	19

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Büyüme Oranı: % 6,6 (2018), %6,2 (2019 yılı için beklenen) / **GSYİH:** 13.608 trilyon \$ / **Nüfus:** 1.393 milyar / **Başkent:** Pekin **Para Birimi:** Yuan

1. GENEL EKONOMİK DURUM

Ekonomi Politikaları

Çin son dönemde yabancı sermayeyi çekme konusunda çok başarılı olmuştur. 1990'ların başından itibaren gelişmekte olan ülkelere yapılan yatırımların başında Çin yer almıştır. Çin hükümeti yabancı yatırımlara ayrıcalıklı muamele yerine ülkenin bu anlamda bir doyuma ulaştığı düşüncesi ile yerli ve yabancı yatırımlara eşit muamele anlamına gelen uluslararası kabul görmüş, "Milli Muamele" ilkesini uygulamaya koymuştur. Bununla birlikte altyapının zayıf olduğu batı ve iç bölgelerde özellikle uzun vadeli projeler için bazı özel teşvikler düşünülmektedir.

Dış Ticaret Kanunu 1995'te yürürlüğe girmiştir. Dış Ticaret, yabancı sermayeli kuruluşlar istisna tutulmak üzere, ticaret planlama mekanizması ilkeleri çerçevesinde Dış Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Bakanlığı (MOFTEC) tarafından yürütülmektedir. Dış ticaret, ulusal ve bölgesel düzeyde örgütlenmiş Dış Ticaret Şirketleri (FTC) yoluyla gerçekleştirilmektedir. İhracata ilişkin zorunlu planlama kaldırılmakla birlikte bazı ürünler üzerindeki lisans uygulaması devam etmektedir. Ancak ithalatta "plan" yerli üretimi korumak ve döviz rezervini kontrol etmek amacı ile önemini sürdürmektedir.

Ekonomik Performans

Merkezi planlamadan ayrıldığı 1978 yılından bu yana Çin, yılda ortalama %10 oranında büyümektedir. Özellikle ülkenin doğu kıyıları hissedilir ölçüde bir gelişme göstermektedir. Ancak ekonomik büyümenin hızı istikrarlı değildir. Tüketim eğilimi artmakta, fiyatlar yükselmekte, yabancı yatırımlar ve şehirde kişi başına düşen gelir artmaktadır. Bazı gözlemciler Çin'in resmi olarak açıklanandan çok daha hızlı büyüdüğünü öne sürmektedir. Reform döneminde ekonomik büyüme kıyı bölgelerinde çok daha hızlı gerçekleşmiştir. 1980'li yıllar ve 1990'ların başında Guangdong eyaleti genel olarak İnci Nehri Deltası, en hızlı büyüyen bölge olmuştur.

Guangzhou'nun başkenti olduğu Guangdong Eyaleti ise fakir ve arka planda kalmış bir tarım bölgesiyken, Shenzen küçük bir balıkçı kasabası olarak bilinmektedir. Dönemin ÇHC Devlet Başkanı Deng Xiaoping'in "Açık Kapı Politikası" reformları ile bu bölgedeki sosyoekonomik koşullar bir anda değişmiştir. Çin ankarasının ticarete açılması ve Hong Kong'da maaşların yükselmesiyle, Hong Kong'taki pek çok imalatçı, ucuz işçilik, düşük arazi kirası ve işletme maliyetlerinden yararlanmak için Guangzhou ve çevresine akın etmeye başlamıştır. Böylece emek yoğun sektörlerdeki faaliyetler Çin ankarasında yapılırken yönetim, tasarım, AR-GE, kalite kontrol ve finans gibi yüksek katma değerli faaliyetler Hong Kong'da sürdürülmeye

devam etmiştir. “Açık Kapı Politikası”nın etkisiyle 1980’lerde başta Shenzen olmak üzere Özel Ekonomik Bölgeler gelişmeye başlamıştır. Ekonomik yükselme, tüm bölgeye yayılmış ve Guangzhou, Shenzen, Dongguan, Shunde, Nanhai ve Zhongshan gibi yerleşim bölgelerinde hızlı bir şehirleşme süreci yaşanmıştır. 1992 yılı ile birlikte Deng Xiaoping’in bu bölgeye olan desteği daha da artmış, Çin’in iç bölgelerinden milyonlarca göçmen ve mevsimlik işçi daha iyi bir yaşam standardına sahip olmak için Guangzhou ve çevresine gelmeye başlamıştır. Lojistik üsleri, havaalanları ve metrolar bu bölgenin megapolleşmesine olumlu katkıda bulunmuştur.

Anılan bölgeden bahsedilirken “Çin ekonomisinin kalbi, atölyesi”, “ticaret merkezi”, “açık pazar”, “iş odaklı mantalite”, “güçlü üretim merkezi”, “ulaşım ve üretim altyapısı güçlü”, “makine, otomotiv, elektronik, mobilya, doğaltaş-mermer sektörleri” ifadeleri kullanılmaktadır. Özellikle Guangdong eyaleti, üretim, perakende satış, mevduat, patent başvurusu sayısı, ödenen vergi miktarı, dış ticaret, cep telefonu sayısı, internet kullanımı açısından Çin’de bir numaradır. Bu ifadeler rakamlara da yansımakta, bölgedeki şehirlerin dış ticaretleri dünyadaki birçok ülkenin dış ticaretinden fazla olmaktadır. Diğer taraftan, Dünyanın ilk 500 şirketinin % 20’sinin ofisleri ve üretim kolları Guangzhou’da bulunmaktadır. Guangzhou’nun başkenti olduğu Guangdong eyaletinde 90 bin yabancı (fabrika) yatırımı, 3 bin temsilcilik ofisi vardır. Çin’in en büyük iç ticaret ve dağıtım merkezi olarak bilinmektedir. Guangzhou ve çevresinde kozmopolit bir yapı bulunmaktadır. Orta Doğulu, Afrikalı ve Latin işadamlarının yoğunluğu dikkat çekmektedir. Guangzhou’da Çin’in diğer şehirlerine nazaran Ortadoğu ve Afrikalı işadamlarını yoğun olarak görmek ve bu işadamlarına yönelik hizmet veren otel ve restoranlara rastlamak mümkündür. Guangzhou ve Shenzen’de 9 adet Türk restoranı ve 1 adet Türk pastanesi bulunmaktadır. Guangzhou ve çevresi adeta Çin Hükümeti tarafından az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için bir ticaret merkezi olarak konumlandırılmıştır.

2000-2010 yılları arasında ülkedeki ekonomik büyüme oranları %8 ile %10 arasında seyrederken, 2018 yılı itibariyle %6,6 lık bir büyüme söz konusu olmuştur. Dünya Bankası tahminlerine göre, ekonomik büyüme değerleri 2019’da %6,2 2020’de 6,1 ve 2021’de %6 olması öngörülmektedir. Dünya Bankası verilerine göre, 2018 yılı itibariyle 13.608,15 milyar dolar olan GSYH da tarımın payı %7, endüstrinin payı %41 olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılı enflasyon oranı %6,9 2015 yılı enflasyon oranı %1,5 ve 2018 yılı itibariyle enflasyon oranı %2,9 seviyesindedir. 2017 yılı Dünya Bankası verilerinde Çin, 2.263.370.504 bin \$ (2.26 trilyon \$) toplam ihracat ve 1.843.792.939 bin \$ (1.84 Trilyon \$) toplam ithalat gerçekleştirmiştir. Böylece 419.577.566 bin \$ (419 milyon \$) lık bir dış ticaret fazlası vermiştir. Çin’in dış ticaret dengesi her zaman ihracat lehine seyreterse ve ülke dış ticaret fazlası verse de son üç yıldır, aradaki fark gittikçe kapanmaktadır.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Tablo 1: Çin'in Yıllara Göre Dış Ticareti

Dış Ticaret Değerleri	2014	2015	2016	2017	2018
İhracat (Amerikan Doları)	2.342.292.696	2.273.468.224	2.097.637.172	2.263.370.504	2.494.230.195
İthalat (Amerikan Doları)	1.959.234.625	1.679.564.325	1.587.920.688	1.843.792.938	2.134.987.265
Dış Ticaret Hacmi (Amerikan Doları)	4.301.527.321	3.953.032.549	3.685.557.860	4.107.163.442	4.629.217.460
Dış Ticaret Dengesi (Amerikan Doları)	383.058.071	593.903.899	509.716.484	419.577.566	359.242.930
İhracatın İthalatı Karşılama Oran (%)	119,5	135,4	132,1	122,75	116,82

Kaynak: Trademap

Tablo 2: Çin'in Başlıca Ürünler İtibari ile İhracatı (Milyon \$)

GTİP NO	Ürün Adı	2014	2015	2016	2017	2018
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	195.292	212.570	201.365	219.162	240.354
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	163.425	137.211	125.006	141.972	154.213
8542	Elektronik entegre devreler	61.213	69.362	61.157	67.202	84.667
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	31.229	28.854	25.856	34.006	45.279
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	25.777	19.087	19.395	25.462	35.752
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	28.443	28.258	28.276	31.010	34.850
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	30.326	28.179	28.231	31.485	33.450
9405	Diğer aydınlatma cihazları, ışıklı panolar, ışıklı tabelaları ve benzer eşya ve bu eşyanın aksam ve parçaları	31.097	35.662	29.971	28.474	30.586

8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	30.637	31.610	26.613	26.602	29.055
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	28.435	29.135	25.912	26.560	28.090
4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	27.122	28.202	24.923	26.625	27.401
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	27.743	26.341	24.318	25.262	26.695
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	23.586	23.644	21.867	23.324	25.948
9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	34.693	33.961	28.741	28.454	25.750
9503	Üç tekerlekli bisikletler, skuterler, oyuncak bebekler, diğer oyuncaklar, küçültülmüş modeller, bilmeceler (puzzle)	14.135	15.664	18.383	23.995	25.468
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	22.191	21.406	20.883	22.118	23.535
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	25.497	25.877	24.833	24.824	22.987
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	19.326	18.805	18.324	19.598	21.116
6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	26.459	24.510	21.405	21.446	19.994
3926	Plastikten diğer eşya	18.845	17.942	16.629	17.758	19.505
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	21.033	19.719	17.628	17.304	18.131
8443	Baskı yapmaya mahsus makineler; kopyalama ve faks makineleri; bunların aksam, parça ve aksesuarları	23.952	21.143	18.702	18.071	17.676
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	17.915	20.374	17.776	17.956	16.847
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar) ve benzeri cihazlar	15.213	14.546	13.442	14.644	16.628
8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)	13.143	12.492	13.121	14.743	16.453
8518	Mikrofonlar ve mesnetleri, hoparlör, kulaklık, mikrofon-kulaklık setleri, ses frekansı yükseltici setleri, amplifikatörler	14.937	15.773	14.989	16.240	16.348

8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	14.266	13.782	13.831	14.960	16.093
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	12.533	12.323	12.676	13.622	15.370
8534	Baskı devreler	13.838	14.022	12.810	13.961	15.271
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	16.447	13.843	12.893	14.162	15.112
8507	Elektrik akümülatörleri, bunun için ayırıcılar, kare yada dikdörtgen olup olmadığına bakılmaksızın; parçalar..	9.058	10.345	10.159	11.576	14.794
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	23.456	19.387	15.998	15.180	14.583
6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	11.945	12.916	12.465	13.477	13.832
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişliği 600 mm veya daha fazla olanlar (kaplanmış olanlar)	12.312	10.856	10.478	12.345	13.821
5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat	11.524	11.385	11.413	12.113	13.562
9504	Eğlence merkezleri için oyun eşyası, bilardo, kumarhane için özel masalar ve otomatik bowling oyun ekipmanları vb	8.199	10.520	10.863	13.952	13.375
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	48.513	18.547	13.039	10.880	13.332
8543	Elektrikli makine ve aparatlar, kendine has fonksiyonlu, 85. Fasil ve bölümleri	8.509	8.962	9.016	10.825	13.209
8529	Sadece veya esas itibarıyla 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	13.282	11.343	11.470	13.073	13.170
6203	Bay ve erkek çocuklar için takım elbiseler, ceketler, pantolonlar, ...	14.412	14.205	12.462	11.988	12.380
	GENEL TOPLAM	2.342.293	2.273.468	2.097.637	2.263.370	2.494.230

Kaynak: Trademap

Tablo 3: Çin'in Başlıca Ürünler İtibariyle İthalatı (Milyon \$)

GTİP NO	Ürün Adı	2014	2015	2016	2017	2018
8542	Elektronik entegre devreler	218.520	230.657	227.617	261.161	312.735
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	228.288	134.343	116.661	163.821	239.222
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	93.439	57.393	58.033	76.500	75.011
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	30.165	24.895	23.002	33.008	50.035
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar	59.730	44.212	44.005	49.946	49.610
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	43.854	48.419	45.900	47.806	48.892
7108	Altın (platin kaplamalı altın dâhil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	0	78.977	63.985	51.392	45.806
1201	Soya fasulyesi	40.262	34.790	33.981	39.638	38.078
9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	50.028	46.341	37.981	37.260	33.772
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	21.464	18.781	20.888	26.897	32.728
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	28.725	26.058	25.766	25.849	31.281
8486	Yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin vb. imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksam-parça-aksesuar	11.150	12.491	14.034	19.667	30.615
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	27.375	23.351	25.469	27.085	29.319
8541	Diyodlar, transistörler vb. yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	31.372	29.351	27.866	28.174	28.543
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dâhil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	25.963	23.610	20.432	23.003	27.637
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	25.501	20.936	18.118	20.629	25.638
2902	Siklik hidrokarbonlar	21.602	16.479	15.626	19.906	24.736
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	16.566	14.964	14.046	16.944	20.743
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	23.453	14.240	11.157	14.505	20.065
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	18.904	10.137	11.510	18.596	19.586
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb.)	19.831	16.716	13.314	14.605	18.966
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	12.843	13.037	14.090	17.181	18.140
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	15.331	14.138	14.200	15.539	15.834
4703	Sodali veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	9.205	9.868	9.372	11.771	15.753
2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozanmış türevleri	11.744	10.226	8.456	11.769	14.000

9031	Diğer ölçme veya muayene alet, cihaz ve makinaları; profil projektörleri	9.065	8.827	9.752	10.918	13.575
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	10.302	8.975	9.520	12.433	13.349
8532	Sabit, değişken veya ayarlanabilir (ön ayar yapılabilir) elektrik kondansatörleri	11.457	10.214	8.030	8.562	12.581
8534	Baskı devreler	13.412	12.145	10.305	11.542	12.375
8529	Sadece veya esas itibarıyla 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	8.139	7.429	9.377	12.260	12.256
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	13.638	11.758	10.802	11.107	12.244
4403	Yuvarlak ağaçlar	11.782	8.064	8.085	9.932	10.984
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	8.086	7.505	8.138	10.066	10.130
3907	Poliasetaller, diğer polietiler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialisterler, vb. (ilk şekilde)	8.920	8.249	7.556	8.629	9.919
3304	Güzellik veya makyaj koruyucuları, cilt sağlığı için koruyucular, güneş ışığı vb...	2.194	3.064	3.997	5.820	9.909
7404	Bakır atık ve hurdaları, (külçe veya işlenmemiş parçaları içerecek şekilde)	10.913	8.387	6.175	9.162	9.371
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	6.653	5.665	8.715	10.524	9.167
9027	Fiziksel-kimyasal analiz alet-cihazlar; akışkanlık, genleşme vb. ölçü cihazlar; ısı-ışık-ses ölçme cihazları; mikrotomlar	6.545	6.603	7.262	8.025	9.163
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar) ve benzeri cihazlar	7.924	7.173	6.974	7.675	8.958
	Genel Toplam	1.959.235	1.679.564	1.587.921	1.843.793	2.134.987

Kaynak: Trademap

Tablo 4: Çin'in Başlıca Ülkeler İtibariyle İhracatı (Milyon \$)

Ülkeler	2014	2015	2016	2017	2018
ABD	397.099	409.979	385.678	430.328	479.702
Hong Kong	363.077	330.463	287.252	279.211	302.960
Japonya	149.391	135.616	129.268	137.259	147.235
G. Kore	100.333	101.286	93.707	102.704	109.029
Vietnam	63.730	66.017	61.094	71.617	84.016
Almanya	72.703	69.155	65.214	71.134	77.909
Hindistan	54.217	58.228	58.398	68.042	76.881
Hollanda	64.929	59.453	57.447	67.132	73.124
Birleşik Krallık	57.141	59.567	55.664	56.714	56.988
Singapur	48.911	51.942	44.496	45.019	49.818
Tayvan	46.277	44.893	40.228	43.983	48.657
Rusya Federasyonu	53.677	34.757	37.340	42.830	48.005
Avustralya	39.146	40.307	37.282	41.438	47.548
Malezya	46.353	43.980	37.660	41.712	45.848
Meksika	32.255	33.792	32.357	35.905	44.129
Endonezya	39.060	34.342	32.117	34.757	43.246
Tayland	34.289	38.291	37.183	38.542	42.974
Kanada	30.004	29.423	27.312	31.375	35.533
Filipinler	23.474	26.671	29.837	32.066	35.111
Brezilya	34.890	27.412	21.976	28.951	33.732
İtalya	28.759	27.839	26.366	29.206	33.267
Fransa	28.976	27.052	24.959	27.964	31.193
İspanya	21.502	21.856	21.311	22.918	25.064
Polonya	14.257	14.345	15.094	17.873	20.944
B.A.E.	39.035	37.020	30.067	28.724	20.903
Türkiye	19.305	18.608	16.687	18.122	17.864
GENEL TOPLAM	2.342.293	2.273.468	2.097.637	2.263.371	2.494.230

Kaynak: Trademap

Tablo 5: Çin'in Başlıca Ülkeler İtibariyle İthalatı (Milyon \$)

Ülkeler	2014	2015	2016	2017	2018
G. Kore	190.109	174.506	158.975	177.553	204.566
Japonya	162.921	142.903	145.671	165.794	180.402
Tayvan	152.007	143.204	138.847	155.961	177.345
ABD	160.065	148.693	135.120	154.442	156.004
Almanya	105.013	87.623	86.109	96.940	106.257
Avustralya	97.631	73.510	70.895	95.009	105.084
Brezilya	51.653	44.089	45.855	58.857	77.142
Vietnam	19.906	29.832	37.172	50.375	64.087
Malezya	55.652	53.277	49.270	54.426	63.322
Rusya Federasyonu	41.594	33.259	32.260	41.390	58.887
Sudi Arabistan	48.508	30.021	23.626	31.762	45.899
Tayland	38.332	37.169	38.532	41.596	44.919
İsviçre	40.541	41.200	39.945	33.019	38.706
Endonezya	24.485	19.886	21.414	28.574	34.155
Singapur	30.829	27.581	26.014	34.250	33.638
Fransa	27.074	24.632	22.511	26.805	32.330
Kanada	25.182	26.214	18.337	20.423	28.354
G. Afrika Cum.	44.568	30.151	22.229	24.389	27.240
Şili	20.986	18.439	18.605	21.176	27.000
Angola	31.106	16.002	13.966	20.699	25.652
Birleşik Krallık	23.727	18.934	18.681	22.329	23.893
Irak	20.761	12.675	10.663	13.814	22.466
İtalya	19.285	16.824	16.720	20.501	21.160
İran	27.504	16.057	14.827	18.554	21.099
TOPLAM	1.959.235	1.679.564	1.587.921	1.843.792	2.134.987

Kaynak: Trademap

3. TÜRKİYE İLE TİCARET

Tablo 6. Türkiye – Çin Halk Cumhuriyeti Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon Dolar)

Yıl	İhracat \$	İthalat \$	Hacim	Denge
2007	1.040	13.234	14.274	-12.195
2008	1.437	15.658	17.095	-14.221
2009	1.599	12.677	14.276	-11.077
2010	2.269	17.181	19.450	-14.912
2011	2.466	21.693	24.160	-19.227
2012	2.833	21.295	24.128	-18.462
2013	3.601	24.686	28.287	-21.085
2014	2.861	24.918	27.779	-22.057
2015	2.415	24.873	27.288	-22.459
2016	2.328	25.441	27.769	-23.113
2017	2.936	23.371	26.307	-20.435
2017*	2.117	17.154	19.271	-15.037
2018*	2.209	16.670	18.879	-14.461

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Ülke Masaları

* 9 Aylık veriler

Tablo 7: Türkiye'nin Çin'e İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018
2515	Mermer Ve Traverten, Ekosin, Su Mermeri, Kireçli Taşlar	727	943	772
2610	Krom Cevherleri Ve Konsantreleri	204	258	221
2528	Tabii Boratlar Ve Bunların Konsantreleri	104	128	140
2607	Kurşun Cevherleri Ve Konsantreleri	63	109	127
2616	Kıymetli Metal Cevherleri Ve Konsantreleri	127	125	125
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	0	14	64
7501	Nikel matları, nikel oksit sinterleri ve nikel metalürjisinin diğer ara ürünleri	13	34	49
8403	Merkezi Isıtma Kazanları (84.02 Pozisyonundakiler Hariç)	33	36	49
9018	Tıpta, Cerrahide, Dişçilikte Ve Veterinerlikte Kullanılan Alet Ve Cihazlar	33	37	44
5101	Yün Ve Yapağı (Kardesiz/Taranmamış)	14	42	40
7322	Demir Veya Çelikten Elektriksiz Merkezi Isıtmaya Mahsus Radyatör, Motorlu Hava Püskürtücüler,	28	45	39
2603	Bakır Cevherleri Ve Konsantreleri	74	68	37

2008	Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Meyve Ve Yenilen Diğer Bitki Parçalarının Konserveleri	19	34	35
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	12	18	24
6109	Tiştirler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	12	15	21
TOPLAM		2.328	2.936	2.912

Kaynak: Trademap

Tablo 8: Türkiye'nin Çin'den İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018
8517	Telefon Cihazları, Ses, Görüntü Veya Diğer Bilgileri Almaya Veya Vermeye Mahsus Diğer Cihazlar	3.222	2.829	2.062
8471	Otomatik bilgi işlem mak. Bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüş.	1.125	1.271	998
5402	Sentetik Filament İplikleri (Dikiş İpliği Hariç) (Perakende Olarak Satılacak Hale Getirilmemiş)	546	594	520
8529	Sadece Veya Esas İtibariyle 85.25 İla 85.28 Pozisyonlarında Yer Alan Cihazlara Mahsus Aksam Ve Parça	382	537	369
8414	Hava Veya Vakum Pompaları, Hava Veya Diğer Gaz Kompresörleri, Fanlar, Aspiratörü Olan Havalandırma	284	335	367
8708	Karayolu Taşıtları İçin Aksam, Parça Ve Aksesuarlar	357	414	333
8504	Elektrik Transformatörleri, Statik Konvertörler (Örneğin; Redresörler) Ve Endüktörler	281	381	295
8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	214	252	267
7219	Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği 600 mm. veya fazla olanlar)	106	266	267
8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)	182	236	239
9503	Üç Tekerlekli Bisikletler, Skuterler, Oyuncak Bebekler, Diğer Oyuncaklar, Küçültülmüş Modeller	370	353	231
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	179	204	209
8545	Karbon elektrotları, karbon fırçaları, lamba karbonları, pil karbonları ve diğer grafit maddeler.	34	105	209
7606	> 0,2 mm kalınlığında alüminyumdan plakalar, levhalar ve şeritler (genişletilmiş plakalar hariç)	75	94	192
8477	Kauçuk veya plastiğin işlenmesine veya kauçuk veya plastikten eşyanın imaline mahsus diğer makina ve cihazlar	146	157	185
TOPLAM		24.918,20	24.873,50	25.440,50

Kaynak: Trademap

4. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN OTOMOTİV SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dünyanın en büyük motorlu araç üreticisi olan Çin Halk Cumhuriyeti aynı zamanda dünyadaki en büyük motorlu araçlar pazarına sahiptir. Çin kalabalık nüfus nedeniyle araç yoğunluğu düşük bir ülke olma konumunu sürdürmektedir. Ülkedeki motorlu araçlar parkı hızla artmaktadır ve 2019 yılı itibariyle 255 milyon adede yaklaşmıştır. Ancak her 1000 kişiye düşen motorlu araç sayısı 2019 yılı verilerine göre sadece 178'dir. Bu dünyadaki diğer otomotiv merkezleri ile karşılaştırıldığında çok düşük bir rakamdır. Örnek olarak ABD'de her 1000 kişiye 821 motorlu araç düşerken, Avustralya'da her 1000 kişiye 718 motorlu araç düşmektedir. Bu nedenle Çin'de araç parkının ve araç yoğunluğunun orta vadede artmaya devam etmesi beklenmektedir.

4.1. Üretim

OICA verilerine göre Çin Halk Cumhuriyeti'nin motorlu araç üretimi 2018 yılında %4,2 azalarak 27,8 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Böylece bir önceki yıl 29 milyon adedin üzerine çıkan üretim yaklaşık 1.2 milyon adet azalmıştır. OICA verilerine göre üretim miktarının 23,5 milyon adedi binek otomobil, 4,3 milyon adedi de ticari araçtır.

IHS Markit verilerine göre ülkedeki motorlu araç üretiminin 2019 yılında da düşmeye devam ederek 26 milyon adede gerilemesi beklenmektedir.

VW, Çin Halk Cumhuriyeti binek otomobil üretiminde açık ara lider konumda bulunmaktadır. Onu sırasıyla Honda, Geely, Buick Toyota, Nissan takip etmektedir.

Hafif ticari araçlar üretiminde Wuling'in açık ara liderliği bulunmakta onu sırasıyla Foton, Dongfeng, Changan, Jiangling ve Jianghuai firmaları takip etmektedir.

Kamyon üretiminde öne çıkan üreticiler ise Dongfeng, FAW Jiefang, CNHTC, Shaanxi Auto Heavy, Foton'dur.

4.2. Pazar

OICA verilerine göre ülkedeki motorlu araçlar pazarı son üç yıldır ortalama 28 milyon adet olarak gerçekleşmektedir ve en güncel veri olarak 2018 yılı itibariyle 28,1 milyon adet olarak gözükmektedir. 2018 yılında ABD motorlu araçlar pazarının 17,7 milyon, Japonya pazarının 5,3 milyon, Almanya pazarının 3,8 milyon adet olarak gerçekleştiği göz önünde bulundurulduğunda Çin pazarının büyüklüğü daha iyi anlaşılabilir.

Binek otomobil satışlarında pazardaki çok sayıda markaya rağmen VW'in %14 pay ile açık ara liderliği bulunmaktadır. Pazardaki diğer önemli markalar Honda, Geely, Toyota, Nissan Buick'tir.

Ticari araç satışlarında ise Çinli firmaların pazara neredeyse tamamen hakim oldukları görülmektedir.

Hafif ticari araç satışlarında öne çıkan firmalar Wuling, Foton, Dongfeng, Changan, Jiangling, Jianghuai, Oshan ve Jinbei'dir.

Ağır ticari araç pazarında ise FAW Jiefang, Dongfeng, CNHTC, Shaanxi Auto Heavy, Foton firmaları öne çıkmaktadır.

4.3.Tedarik Endüstrisi

Ülkede OEM yatırımlarına paralel olarak yan sanayinde de önemli yabancı yatırımlar yapılmıştır. Çin yasaları 2004 yılına kadar ülkeye yatırım yapacak yabancı yatırımcıları Joint Venture kurmayı zorunlu kılmaktayken, 2004 yılından itibaren bu zorunluluk kaldırılmıştır. Bu durum kalite olarak yabancı üreticilerin gerisinde olan yerel üreticileri zor durumda bırakmış, yerel üreticiler üzerindeki kalite baskısı artmıştır. Global yan sanayi üreticileri genellikle Çinli firmaları satın alarak ülkeye yatırım yapmaya devam etmektedirler. Diğer taraftan, Çin hükümeti yerel tedarikçileri üretim kalitelerini artırmaları ve yurtdışına yatırım yapmaları konusunda teşvik etmektedir. Son dönemde Çinli yan sanayi firmaları da özellikle Avrupa'daki bazı yan sanayi üreticilerini satın alarak rekabetçiliklerini artırmaya çalışmaktadırlar. Ülkede yatırımı bulunan başlıca yan sanayi üreticileri şu şekildedir: Continental, Goodyear, Michelin, Hankook, Bridgestone, Kumho, Pirelli, Bosch, Visteon, Autoliv, Delphi, Denso, ZF, Johnson Controls, Magna, Hyundai Mobis, BorgWarner, Lear, Valeo, Aisin Seiki.

4.4. Otomotiv Dış Ticareti

Ülkede hızla artan yatırımlara rağmen Çin'in 87 faslındaki ithalatı halen çok yüksektir ve 2018 yılı itibarıyla 81,5 milyar USD'dir. Çin'in sadece 8708 faslındaki ithalatının 30 milyar USD olduğu düşünüldüğünde Çin'in yan sanayinde de önemli bir ithalatçı olduğu ortaya çıkmaktadır. Almanya, Japonya, Kore Cumhuriyeti, ABD ve Meksika ülkenin yan sanayi ithalatında öne çıkan ülkelerdir. Çin'in 80 milyar USD'nin üzerindeki otomotiv ithalatının 1/3'ünden fazlasını yan sanayi ürünleri ithalatı oluşturmaktadır. Ülkenin binek otomobiller ithalatı ise yaklaşık 50 milyar USD'dir.

Tablo-9: Yıllar İtibarıyla 87 Faslı Bazında ÇHC Dış Ticareti (1000 \$)

2016		2017		2018	
İhracat	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
60,145,135	71,506,000	67,263,140	79,245,672	75,094,321	81,492,534

Kaynak: Trademap

Çin'in otomotiv ihracatı da ülkede artan yatırımlara paralel olarak artmaktadır. 2009 yılından bu yana ülkenin otomotiv ihracatı yaklaşık 3 kat artarak 2018 yılında 75 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Ülkenin 8708 faslındaki yan sanayi ürünleri ihracatı 35 milyar USD'dir.

Tablo-10: Mal Grupları Bazında Çin Otomotiv İhracat- İthalat Verileri (1000 \$)

Mal Grubu	2016		2017		2018	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Otobüs-Midibüs-Minibüs	2.169.728	34.442	2,093,790	46,647	2,304,994	17,496
Binek Otomobil	4.913.259	44.005.218	7,176,860	49,946,134	8,626,679	49,609,624
Eşya Taşımaya Mahsus Motorlu Taşıtlar	2.825.815	384.409	3,400,864	490,649	3,243,278	829,197
Otomotiv Yan Sanayi	28.276.090	25.468.891	31,009,973	27,084,967	34,849,548	29,318,894

Kaynak: Trademap

Ülkenin özellikle yan sanayi ihracatı 35 milyar USD ile önemli bir miktara ulaşmış durumdadır. Ülkenin yukarıda yer alan kalemler dışında 7,5 milyar USD motosiklet, 3 milyar USD'nin üzerinde bisiklet ve 6 milyar USD motosiklet-bisiklet aksam ve parçaları ihracatı bulunmaktadır.

Tablo-11: Türkiye'nin Çin'e yönelik Otomotiv İhracatı – USD

2013	20.259.538
2014	21.125.029
2015	26.708.694
2016	37.352.826
2017	48.252.007
2018	53.321.418
2019*	36.290.803

Kaynak :TİM, Ocak-Ekim

Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre ülkemizin Çin Halk Cumhuriyeti'ne yönelik otomotiv ihracatı 2008 yılında 50 milyon USD'ye yaklaşmasına rağmen, 2017 yılına kadar bu rakama tekrar ulaşılammıştır. Ülkemizin Çin'e yönelik otomotiv ihracatımızın tamamına yakını yan sanayi ürünlerinden oluşmaktadır. 2017 yılında Çin'e yönelik otomotiv ihracatımız %29 artarak 48,3 milyon USD olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılında Çin'e yönelik otomotiv ihracatımızın tamamına yakını otomotiv yan sanayi ürünlerinden oluşmaktadır (47,8 milyon USD).

2018 yılında ise Çin'e yönelik otomotiv ihracatımız %10,5 artarak 53,3 milyon USD'ye ulaşmıştır. Bu dönemde de Çin'e yönelik otomotiv ihracatımızın tamamına yakını yan sanayi ürünlerinden oluşmuştur.

2019 yılı Ocak-Ekim döneminde Çin'e yönelik otomotiv ihracatımız %23 gerilemiş ve 36,3 milyon USD olarak gerçekleşmiştir. İhracatımızın 35,8 milyon USD'si yan sanayi ürünlerinden oluşmaktadır. Çin'e yönelik otomotiv ihracatımızın yılın tamamında bir kez daha 50 milyon USD'ye yaklaşmasını bekliyoruz.

Ülkemizden Çin'e yönelik ana sanayi ihracatı çok sınırlı miktarlarda yapılmaktadır. Tedarik endüstrisinde başlıca ihraç ürünlerimiz ise motorlar ile motor aksam ve parçaları, hava ve yakıt filtreleri, binek otomobil dış lastikleri, traktör aksam ve parçaları, karoser ve aksamı, motorlu taşıt koltukları, frenler ile fren aksam ve parçalarıdır.

5. İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Çin'deki iş gelenekleri arasında soyadının önce kullanılması önemlidir. İş toplantıları sırasında kart alınıp verilmesi doğal bir uygulamadır. Kartın bir yüzünün Çin harfleriyle yazılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

İş toplantıları için, gerek kamu kurumlarında, gerekse büyük şirketlerde özel salonlar kullanılır. Büroların kullanılması adet değildir. Toplantılar resmi bir havada geçer ve oturulan yerler protokole göre belirlenir. En üst düzey Çinli katılımcının, en üst düzey misafiri kendi sağına oturtması yaygın bir uygulamadır. Dakik olmak önemlidir. Toplantı sırasında her iki taraf kısa bir tanışma ve açık konuşması yapar. Önemli olan ise, bundan sonraki kısımda Çinli taraf önce söze başlamışsa, sonuna kadar müdahale etmemek ve kendi görüşlerini en sonda söz alındığında dile getirmektir.

İş toplantıları sırasında, Çinlilerin ev sahibi olduğu akşam yemeklerinin erken saatte başladığını bilmek gerekir. İş yemekleri çoğu kez akşam saat 18.00'de başlatılır. Yemek, meyvelerden hemen sonra, aniden saat 20.00 gibi sona erdirilir. Bu şaşırtıcı gelse de yaygın bir durumdur.

Özellikle bir masaya sığmayacak derecedeki büyük iş yemeklerinde, hiyerarşi sırasına göre konukları masalarında elde kadehle tek tek ziyaret etmek önemli bir gelenektir.

Para Kullanımı

Çin'de kullanılan para birimi olarak 1 Yuan, 100 fen etmektedir. Piyasada en yüksek 50 ve 100 yuan banknotlar bulunmaktadır. Özel ekonomik alanlar dışında yabancı paranın ülke içinde dolaşımı yasaktır. Gümrüklerde ülkeye girerken yanınızda olan para ile ülkeyi terk ederken sahip olduğunuz para miktarı birbirine yakın olmalıdır.

Kullanılmayan Çin parasının ülkeyi terk ederken yeniden dövize çevrilmesi ancak 6 ay içinde ve pasaport, uçak bileti ve döviz bozdurma belgesini göstererek mümkün olmaktadır. Dolayısıyla başlangıçta Çin parası alırken elde edilen döviz bozdurma belgesinin iyi muhafaza edilmesi gerekmektedir. Son olarak, yeniden dövize çevirdiğiniz miktar, önceden Çin parasına çevirdiğiniz miktarın yarısını geçemez. Böylece tüm parayı yeniden dövize dönüştürmek mümkün olmaz. Seyahat çekleri ve kredi kartları kullanımı ancak belli merkezlerde mümkündür.

Alışveriş için kullanılabilecek mağazalar üç tiptir. Devlet mülkiyetli veya Çin-yabancı ortaklığı olan mağazalar daha ucuz olabilir, ancak pazarlık olanağı yoktur. Üçüncü tip mağazalar özel şahıslara aittir. Buralarda alışveriş pazarlıklardır. Ancak değerli bir mal alınacaksa bu tip mağazalar tavsiye edilmez.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Yeşil ve gri hizmet pasaportu taşıyanlar dışındaki tüm Türk vatandaşları ülkeye girmek için vize sahibi olmak zorundadır. Türk vatandaşlarının Çin vizesi başvurularına kolaylık sağlamak için Çin Halk

Cumhuriyeti'nin Türkiye Cumhuriyeti'ndeki Büyükelçilik (Çin Başkonsolosluğu) geçerli vize politikasında değişiklik yapmıştır. Söz konusu işlemler ile ilgili detaylı bilgi için <http://tr.china-embassy.org/tur/lsfw/t1522008.htm> adresi ziyaret edilebilir.

Ankara için vize başvuruları Pazartesi, Salı ve Perşembe günleri saat 09.30-12.00 arası kabul edilmektedir. Başvuru sırasında 1 adet fotoğraf gerekmekte ayrıca bir form doldurulmaktadır. Vize verilmesi yaklaşık 10 gün sürmektedir o nedenle Büyükelçiliğe mümkün olduğunca erken başvuru yapılması tavsiye edilmektedir. Turistik çıkışlarda uçak gidiş dönüş confirmasyonu ve banka hesap cüzdanı fotokopisi istenmektedir.

Ankara'daki ÇHC Büyükelçiliği Vize Bürosu telefonu: 0312 436 06 28

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Mesai saatleri, pazartesi cumaya, sabah 08.00-12.00 ve ara sonrası 13.00-17.00'a kadar uzanır. Bankalar da saat 17.00'a kadar hizmet vermektedir. Ancak bazı bankalar pazartesi günleri kapalıdır. Alışveriş yerleri akşam 20.30 civarlarında kapanmaktadır. Özel lokantalarda ise sabah 06.00'dan gece geç saatlere kadar yemek yenilebilir.

Kullanılan Lisan

Çin, etnik çeşitliliğe sahip bir ülke olarak 56 kadar etnik grubu barındırmaktadır. Resmi istatistiklere göre nüfusun %92 kadarı Han etnik grubuna mensuptur. Çok sayıda bölge güçlü yerel yönetimlere sahiptir. Ülkede yaygın ve resmi dil Han dili olduğundan, ticari ilişkilerde Çin'ce olarak bu dil esas alınmaktadır. Azınlıklar kendi dillerini konuşsalar dahi yazılı olarak bu diller yaygın değildir.

Ulaşım

Çin'e giriş sırasında bulundurulması gereken belgeler arasında geçerli bir pasaport ve vize yanında, sınırda doldurulan "Giriş ve Çıkış Kayıt Formu" önemlidir. Ayrıca ülkede 6 aydan daha fazla kalacak kişilerden HIV negatif belgesi istendiği bilinmelidir.

Çin'de trafik sıkışıklığı özellikle büyük şehirlerde önemli bir problemdir.Örneğin, Pekin'de oldukça yoğun bir trafik olduğu görülmüştür. Özellikle iş çıkış saatlerinde (iş çıkış saati akşam saat 5.30) trafik sıkışıklıklarının yaşandığı görülmüştür. Bu trafik sıkışıklığının nedeni şehirdeki özel araç sayısının son yıllarda olağanüstü bir yükseliş göstermiş olmasıdır. 1980'de Pekin'deki araç sayısı 100 bin civarında iken, 1997'de 1 milyon, 2000'de 1,6 milyon ve 2010'da 4,8 milyona yükselmiştir.

Çin içinde şehirlerarası seyahat amacıyla kullanılacak araçlar içinde otobüsler en sık kullanılanlardır. Genelde numaralarla belirlenmiş hatlarda çok sayıda otobüs çalışır ve bunlar sabah 05.00'ten gece 23.00'e kadar duraklardan geçmektedirler. Metro sistemi Pekin, Şanghay ve Tianjin gibi belli şehirlerde tüm olanaklarla donanmış olarak hizmet vermektedir. Tüm tabelalar Çince yanında İngilizce ile de yazılmıştır. Duyurular da İngilizce olarak tekrarlanmaktadır. Minibüsler, özellikle başlıca ticaret ve turizm merkezleri arasında bolca bulunduklarından tavsiye edilmektedir. Taksi, tüm merkezlerde kolaylıkla bulunabilen ve çok pahalı olmayan bir alternatiftir. Türkiye'de olduğu gibi gidilen mesafeye ve gece-gündüz durumuna göre ücret alan taksilerde dikkat edilmesi gereken şey, inerken fiş talep edilmesidir. Haksız yere yüksek ücret alınması sık rastlanan bir durumdur. Fişte yazılı taksi numarası ile herhangi bir konudaki rahatsızlığın yetkililere iletilmesi mümkün olmaktadır. Ayrıca çoğu taksi şoförünün İngilizce bilmediği gerçeğinden yola çıkarak gidilecek yerin adresinin Çin harfleriyle yazılmış olarak elde tutulması gerekebilir. Özellikle şehirlerarası yolculuklarda kullanılabilecek trenler, pek tavsiye edilmezler. Genelde kalabalık olan trenler pek rahat bir yolculuk imkanı vermezler. Suyolu taşımacılığı tercih edilen bir yol değildir ve bu yol kullanılacaksa önceden bir

seyahat acentesi ile temas kurulması özellikle önerilmektedir. Ülke içi havayolu taşımacılığı halen 42 kadar şirket tarafından yürütülmektedir.

Yerel Saat

Çin, büyük bir ülke olduğundan Pekin saati tüm ülke için baz alınmıştır. İki ülke arasındaki saat dilimi farkı 6 (saat) dir. Çin’de yaz saati uygulaması olmadığına bu fark yaz aylarında 5 saate inmektedir.

Barınma

Otel rezervasyonlarının önceden yapılması gerektiği yoğun talep dönemlerinde özellikle hatırlanmalıdır. Halen sahip oldukları olanaklar ve hizmetleri açısından, Çin’in başlıca otelleri uluslararası standartları yakalamış durumdadır. Oteller, yüksek, orta ve düşük kalite olmak üzere üç gruba ayrıldığında, yüksek kalite olanların Batı’daki otellerden çok farklı olmadıkları söylenebilir. Orta kalite oteller genelde turistlere hizmet verirler ve güvenle kalınabilecek yerler durumundadırlar. Düşük kalite oteller daha ziyade motel niteliğindedirler. Çin’de kalınan yerlerde çalışanlara bahşiş verilmez.

Sağlık

Çin’in belli başlı hastanelerinde yabancılara ayaküstü tedavi hizmeti sunan bölümler oluşturulmuştur. Herhangi bir sağlık sorunu durumunda bu bölümlere başvurulabilir. Daha ciddi durumlar için ise buralardaki doktorların referansı ile Hong Kong hastanelerine taşınmak gerekebilmektedir.

İklim

Çin, kış aylarının oldukça soğuk ve kuru geçtiği bir ülkedir. Örneğin, kışın Pekin’in havası Ankara’dan çok daha kurudur. Yağışlar yaz aylarında toplanmaktadır. Özellikle kış aylarında ülkenin kuzeyi ile güneyi arasındaki ısı farkına dikkat etmek gerekir. Kuzey, daha soğuk iken; güney, tropikal bir etkidir. Nemlilik oranları da bölgeden bölgeye değişir ve özellikle güneydoğu bölgelerinde nem yüksektir.

KAYNAKLAR

1. T.C. Ticaret Bakanlığı <https://www.ticaret.gov.tr/>
2. Uludağ İhracatçı Birlikleri <http://www.uib.org.tr/tr/>
3. Türkiye İhracatçılar Meclisi <http://www.tim.org.tr/tr/>
4. Çin Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği <http://tr.china-embassy.org>
5. Dünya Bankası <https://www.worldbank.org/>
6. Trademap www.trademap.org
7. OICA <http://www.oica.net/>
8. IHS Automotive <https://www.ihs.com/industry/automotive.html>
9. Market Access Database <http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>

YASAL UYARI; Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Birliğimizin yalı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.